

Politicus van 2025

Rapport Ipsos I&O
In opdracht van WNL



www.ipsos-publiek.nl

Colofon

Uitgave

Ipsos I&O

Zuiderval 70

7543 EZ Enschede

Piet Heinkade 55

1019 GM Amsterdam

Amstelveenseweg 760

1081 JK Amsterdam

Ericssonstraat 2

5121 ML Rijen

Rapportnummer

2025

Datum

december 2025

Opdrachtgever

Omroep WNL

Auteurs

Peter Kanne

Asher van der Schelde

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Rob Jetten politicus van het jaar	4
Jetten: ‘verbindend’ en ‘positief’	5
Bontenbal: ‘fatsoenlijk’ en ‘constructief’	5
Wilders: ‘komt als enige echt op voor de Nederlanders’	5
Wilders ook vaakst ‘minst goede politicus’	5
1 Politicus van het jaar	7
1.1 Bekendheid	7
1.2 Politicus van het jaar	8
1.3 Waardering op aspecten	11
1.4 Kiezers over de top drie: Jetten, Bontenbal en Wilders	12

Rob Jetten politicus van het jaar

Rob Jetten wordt, met 20 procent, het vaakst aangevinkt bij de vraag wie men de beste politicus van 2025 vond. Op afstand volgen Henri Bontenbal (10%), Geert Wilders (7%), Lidewij de Vos (6%), Mona Keijzer (5%) en Ingrid Coenradie (4%).

Ook als we naar deelaspecten kijken, komt Jetten overtuigend als beste naar voren. Jetten en Bontenbal scoren ongeveer gelijk op de vraag wie het meest betrouwbaar was. Geert Wilders wordt door de kiezers – net als in 2024 – het vaakst aangewezen als de politicus die het beste weet wat er speelt bij gewone mensen, maar ook het vaakst (19%) als de minst goede politicus. Op beste visie scoort Jetten weer het best.

Tabel 1: Politicus van het Jaar, op aspecten (politici met minimaal 2% score op ‘beste politicus’)

	Beste politicus	Meest betrouwbaar	Weet wat er leeft	Beste visie voor NL	Minst goede politicus
Rob Jetten	20%	9%	7%	14%	4%
Henri Bontenbal	10%	11%	8%	7%	0%
Geert Wilders	7%	6%	14%	8%	19%
Lidewij de Vos	6%	3%	4%	6%	1%
Mona Keijzer	5%	4%	4%	3%	2%
Ingrid Coenradie	4%	2%	2%	1%	0%
Dick Schoof	3%	3%	1%	1%	2%
Esther Ouwehand	2%	3%	1%	2%	5%
Dilan Yesilgöz	2%	3%	1%	3%	10%
Mirjam Bikker	2%	4%	2%	1%	0%
Frans Timmermans	2%	4%	2%	5%	15%
Jimmy Dijk	2%	2%	8%	1%	2%
Vincent Karremans	2%	1%	1%	2%	0%
Joost Eerdmans	2%	2%	2%	3%	0%
Geen van deze	22%	13%	13%	13%	3%
Weet niet	0%	19%	19%	22%	12%

In vergelijking met vorig jaar – 2024, het jaar dat het kabinet Schoof tot stand kwam – kreeg Rob Jetten beduidend meer stemmen (toen 6%, nu 20%). Alle andere politici uit de top acht (meer dan 2%), krijgen nu (beduidend) minder stemmen. Half zoveel kiezers kozen voor Geert Wilders (van 15 naar 7%), Schoof ging van 5 naar 3 procent, Dilan Yesilgöz van 6 naar 2 procent, Frans Timmermans van 5 naar 2 procent, Caroline van der Plas van 4 naar 1 procent (Mona Keijzer haalde 5%). Pieter Omtzigt verdween van het Haagse toneel en werd niet opnieuw voorgelegd.

Tabel 2: Politicus van het Jaar, 2024 en 2025

	2024	2025
Rob Jetten	6%	20%
Henri Bontenbal	13%	10%
Geert Wilders	15%	7%
Lidewij de Vos	*	6%
Mona Keijzer	*	5%
Ingrid Coenradie	*	4%
Dick Schoof	5%	3%
Dilan Yesilgöz	6%	2%
Frans Timmermans	5%	2%
Caroline van der Plas	4%	1%
Pieter Omtzigt	3%	*
Geen van deze	24%	22%

* niet voorgelegd

Jetten: ‘verbindend’ en ‘positief’

Rob Jetten wordt breed gewaardeerd, vooral in het midden en op links. Van de D66-kiezers kiest 66 procent voor hem, maar van de GL-PvdA-kiezers ook maar liefst 42 procent (beduidend meer dan Timmermans (11%), Klaver (8%) of Moorman (3%)). Jetten wordt zelden tot niet door kiezers van PVV, JA21 of FvD gekozen.

Als we respondenten die Rob Jetten aanwijzen al beste politicus vragen ‘Wat vond u dat Rob Jetten goed deed in 2025?’ lijkt men superlatieven tekort te komen: verbindend (niet polariserend, niet op de man), positief, betrouwbaar, helder, idealistisch maar toch realistisch, slim, jong en fris zijn termen die veel gebruikt worden om hem te omschrijven. (Dit was een open vraag, mensen konden het in hun eigen woorden zeggen). Een D66-kiezer over waarom hij Jetten kiest:

‘Maakt een evenwichtige en positieve indruk als kandidaat-premier. Hij probeert partijen met elkaar te verbinden in plaats van uit elkaar te drijven. En brengt fatsoen terug in de politiek. Dit is wat ons land nodig heeft, en ik hoop oprecht dat hij het kan waarmaken.’

Bontenbal: ‘fatsoenlijk’ en ‘constructief’

Henri Bontenbal kreeg vorig jaar 13 procent van de stemmen, nu 10 procent, waarmee hij op een tweede plaats eindigt. De helft (49%) van de CDA-kiezers kiest voor Bontenbal, verder deed 9 procent van de GL-PvdA-kiezers en 8 procent van de VVD- en D66-kiezers dat.

Hij krijgt typeringingen die sterk lijken op die van Jetten, maar van sommigen (ook niet-CDA-kiezers) bovendien de eer redelijkheid, rust, het compromis en samenwerking teruggebracht te hebben in de Nederlandse politiek. Net als vorig jaar wordt hij geassocieerd met ‘fatsoen’, maar omschrijvingen als samenwerken, speelt geen spelletjes en betrouwbaar worden eveneens veel gebezigd. Een CDA-kiezer: *‘Een verademing tijdens de verkiezingscampagne voor de Tweede Kamerverkiezingen: rustig, fatsoenlijk en inhoudelijk sterk.’*

Wilders: ‘komt als enige echt op voor de Nederlanders’

Geert Wilders wordt door 7 procent gekozen als beste politicus en wordt daarmee derde. Vorig jaar was hij gedeeld tweede met 15 procent. Hij wordt vooral gekozen door PVV-kiezers en een enkele VVD- of JA21-kiezer. Net als in 2024 wordt hij door de kiezers het vaakst (14%) aangewezen als de politicus die het beste weet wat er speelt bij gewone mensen, in 2024 was dat met 16 procent.

De 7 procent die Wilders aanwijst als beste politicus waardeert hem om zijn oprechtheid, zijn spreek- en debatvaardigheden, dat hij zegt wat hij denkt en – in hun ogen – als enige opkomt voor de Nederlanders. Uit de antwoorden op de vraag waarom men Wilders de beste politicus vindt, spreekt frustratie en boosheid: veel van deze kiezers kunnen niet begrijpen noch accepteren dat de PVV in 2023 de grootste werd maar Wilders geen premier mocht worden, net zoals ze het nu niet kunnen verkroppen dat de PVV – met evenveel zetels als D66 – buitenspel staat bij de formatie. Het tegenwerken en uitsluiten van de PVV en Wilders wordt door hen als ondemocratisch ervaren. Een PVV-kiezer: *‘De beste debater, staat op voor de Nederlanders, normen en waarden, minder dwang vanuit Brussel, grenzen dicht, niet betalen voor asielzoekers uit buurlanden. Niet opgeven. Jammer dat hij in Den Haag totaal geen medewerking krijgt, terwijl Nederland daar beter van zou worden. Walgelijk dat de partij wordt buitengesloten, er is dus geen democratie in Nederland!’*

Wilders ook vaakst ‘minst goede politicus’

Geert Wilders wordt echter beduidend vaker gekozen als ‘minst goede politicus’ (door 19%) dan als ‘beste politicus’ (7%). In 2024 werd hij nog door 11 procent als ‘minst goed’ bestempeld. Vooral kiezers van D66, CDA, GL-PvdA, ChristenUnie, DENK, SP maar ook van BBB en VVD vinden Wilders vaak niet goed.

Zo sterk als de frustratie van Wilders-fans is jegens partijen die de PVV 'dwarszitten', zo groot is ook de aversie van de aanhangers van deze partijen richting Wilders. Het negatieve oordeel over Wilders is tweeledig: enerzijds de inhoud (de 'haat' richting moslims en asielzoekers wordt afgewezen) en anderzijds het gegeven dat Wilders de kans had de daad bij het woord te voegen, maar dat (in hun beleving) niet deed, maar wegliep. De ergernis over het 'geen daden maar woorden' van Wilders roept sterke emoties op: termen als ophitsen, opruien, haat zaaien, pluche klever, racist, fascist en antidemocratisch zijn niet zeldzaam. Een GL-PvdA-kiezer formuleert het ongezoeten: *'Haat zaaien. Behoorlijke mensen verdacht maken. De bevolking opzetten tegen democratisch genomen beslissingen. Een fascistische partij besturen. Kamerleden het hand boven het hoofd houden die AI inzetten om haatfilmpjes op internet te maken. Behoorlijk bestuur van het land blokkeren. Mensen die hun werk doen schofferen en verdekt bedreigen. Moet ik doorgaan?'*

Onderzoeksverantwoording

Dit onderzoek vond plaats van vrijdag 12 december tot en met maandagochtend 15 december. Er was geen opdrachtgever. In totaal werkten 2.405 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek. De steekproef is grotendeels getrokken in het I&O Research Panel. Een deel (n = 208) deed mee via PanelClix. Dit zijn voornamelijk jongeren, lager opgeleiden en respondenten met een niet-westerse achtergrond.

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in oktober 2025. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard (CBS). Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van n=2.000 en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 2,2 procent.

Het onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van WNL.

1 Politicus van het jaar

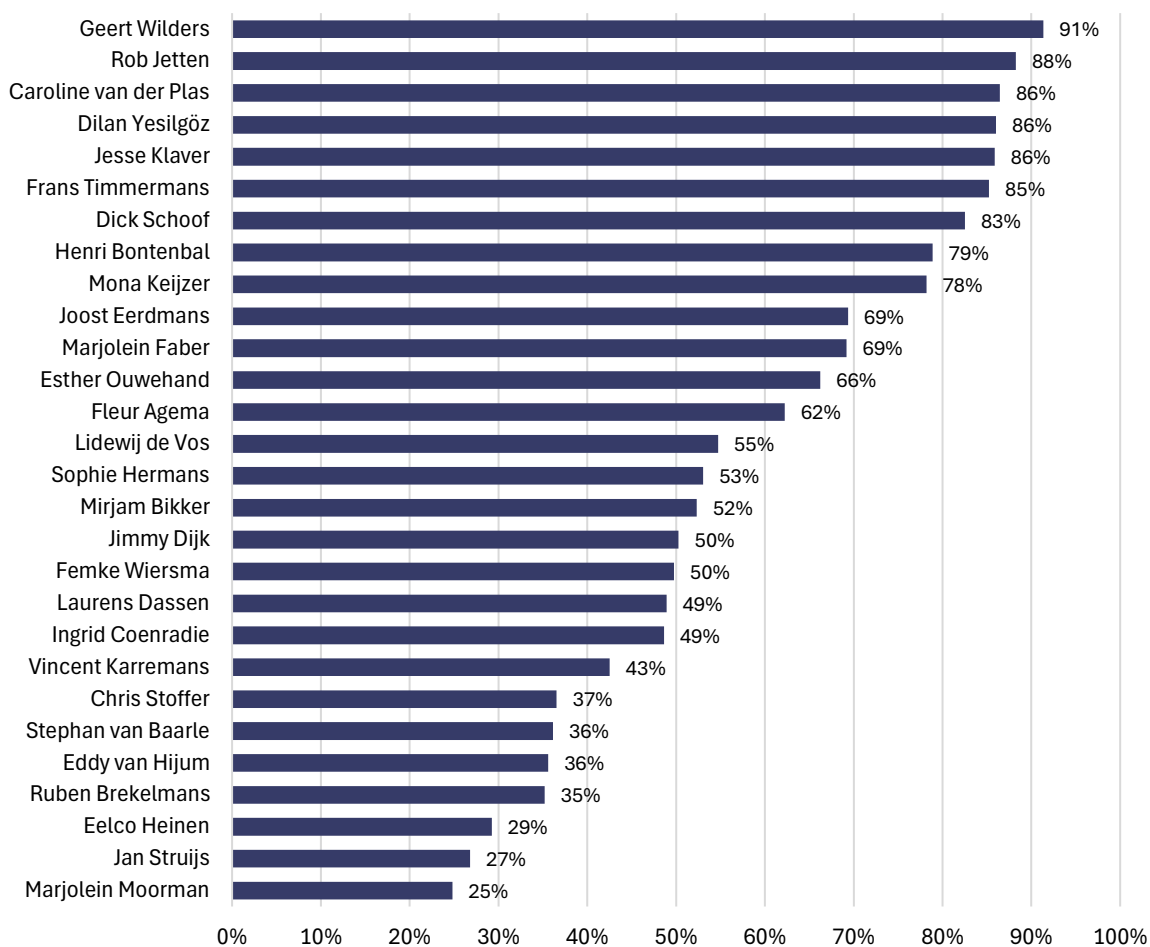
1.1 Bekendheid

Voorafgaand aan de vraag wie men de beste politicus van 2025 vond, vroegen we welke politici men kende. Geert Wilders, Rob Jetten, Caroline van der Plas, Dilan Yesilgöz, Jesse Klaver en Frans Timmermans zijn bekend bij circa negen op de tien kiezers, Dick Schoof, Henri Bontenbal en Mona Keijzer bij grofweg acht op de tien.

Figuur 1.1: Bekendheid

Welke van onderstaande politici kent u? (In random volgorde aangeboden)

Voorgecodeerd waren alle lijsttrekkers, fractievoorzitters, kandidaten met veel voorkeursstemmen en premier Schoof

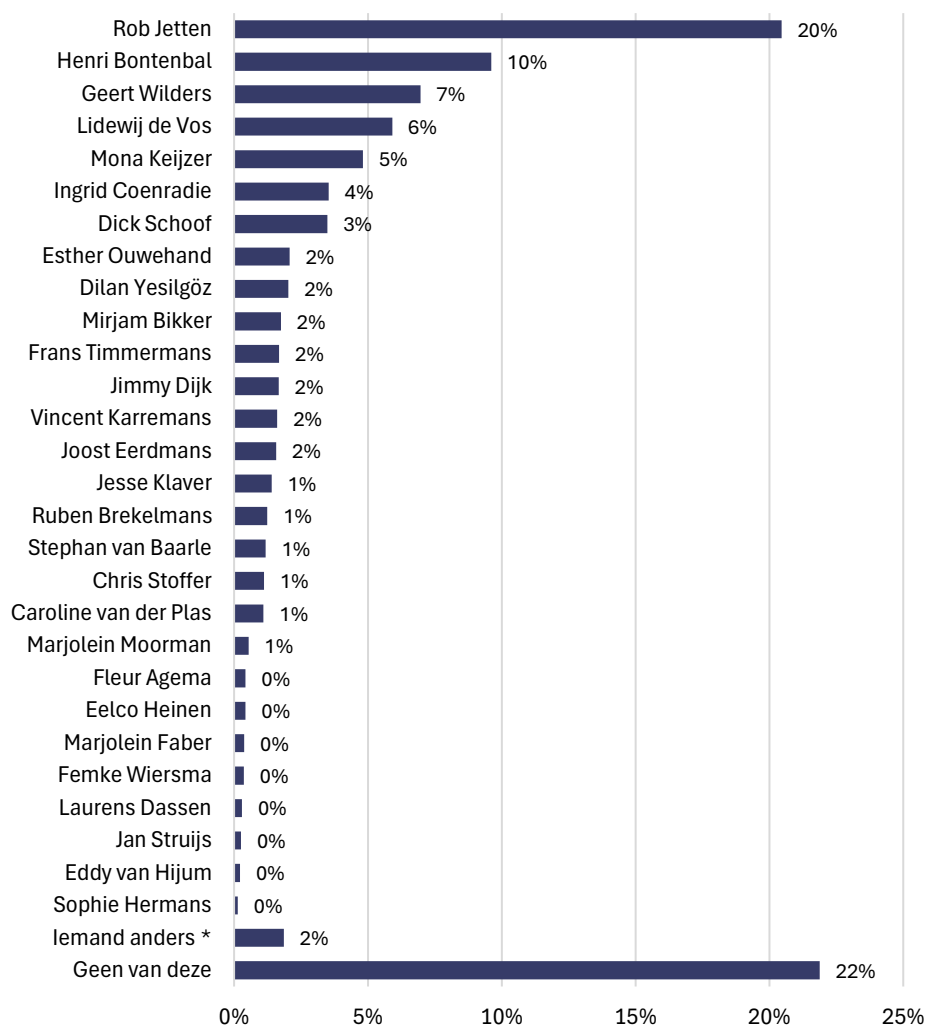


1.2 Politicus van het jaar

Rob Jetten wordt, met 20 procent, het vaakst aangewezen als de beste politicus van 2025 en daarmee is hij de Politicus van 2025. Op afstand volgen Henri Bontenbal (10%), Geert Wilders (7%), Lidewij de Vos (6%), Mona Keijzer (5%) en Ingrid Coenradie (4%). Deze laatste vier – allen vertegenwoordigers van rechts conservatieve partijen – zijn samen goed voor 21 procent van de stemmen.

Figuur 1.2: Beste politicus (in random volgorde aangeboden)

Wie van onderstaande politici vond u de beste politicus van 2025? *Dat hoeft niet de leider te zijn van uw eigen voorkeurspartij. U kunt ook denken aan de politicus die het meest initiatief nam, het best zaken regelde, goed presteerde in de verkiezingscampagne, etc.*



* Bij 'iemand anders' werd geen enkele politicus vaker dan 2x genoemd

Vergelijking met 2024: alleen Jetten kreeg meer stemmen

In vergelijking met vorig jaar – 2024, net jaar dat het kabinet Schoof tot stand kwam – kreeg Rob Jetten beduidend meer stemmen (toen 6%, nu 20%). Alle andere politici uit de top acht (meer dan 2%), krijgen nu (beduidend) minder stemmen. Half zoveel kiezers kozen voor Geert Wilders (van 15 naar 7%), Schoof ging van 5 naar 3 procent, Dilan Yesilgöz van 6 naar 2 procent, Frans Timmermans van 5 naar 2 procent, Caroline van der Plas van naar 4 naar 1 procent (Mona Keijzer haalde 5%). Pieter Omtzigt verdween van het Haagse toneel en werd niet opnieuw voorgelegd.

Tabel 1.1: Politicus van het Jaar, 2024 en 2025

	2024	2025
Rob Jetten	6%	20%
Henri Bontenbal	13%	10%
Geert Wilders	15%	7%
Lidewij de Vos	*	6%
Mona Keijzer	*	5%
Ingrid Coenradie	*	4%
Dick Schoof	5%	3%
Dilan Yesilgöz	6%	2%
Frans Timmermans	5%	2%
Caroline van der Plas	4%	1%
Pieter Omtzigt	3%	*
Geen van deze	24%	22%

** niet voorgelegd*

Rob Jetten ook vaak gekozen door GL-PvdA-, CDA- en VVD-kiezers

Als we kijken naar de politieke voorkeur zien we de brede waardering voor Jetten. Van de D66-kiezers kiest 66 procent voor hem, maar van de GL-PvdA-kiezers ook maar liefst 42 procent (beduidend meer dan Timmermans (11%), Klaver (8%) of Moorman (3%). Hoewel de helft (49%) van de CDA-kiezers voor Bontenbal kiest, vindt 16 procent Jetten de beste. Onder VVD-kiezers zien we veel verdeeldheid: 12 procent kiest Yesilgöz, 11 procent voor Karremans, 10 procent Jetten en 8 procent Bontenbal.

Jetten wordt zelden tot niet door kiezers van PVV, JA21 of FvD gekozen.

PVV-kiezers opteren in 43 procent van de gevallen voor Wilders, in 2024 was dat nog 61 procent. Bij andere kiezersgroepen is Wilders niet heel populair.

Verder valt de populariteit van Lidewij de Vos op rechts op. Van de FvD-kiezers wijst 64 procent haar aan als beste politicus, maar ook onder PVV- en JA21-kiezers wordt ze relatief vaak gekozen. Iets vergelijkbaars geldt voor Mona Keijzer en Ingrid Coenradie. JA21-kiezers kiezen maar iets vaker voor Eerdmans (15%) dan voor een van deze drie vrouwelijke politici.

Tabel 1.2: Politicus van het Jaar, naar huidige politieke voorkeur

	Totaal	D66	PVV	VVD	GL-PvdA	CDA	JA21	FvD
Rob Jetten	20%	66%	3%	10%	42%	16%	4%	
Henri Bontenbal	10%	8%	1%	8%	9%	49%	4%	
Geert Wilders	7%	0%	43%	3%	0%		5%	2%
Lidewij de Vos	6%		12%	3%	1%	1%	11%	64%
Mona Keijzer	5%	0%	9%	7%		1%	14%	18%
Ingrid Coenradie	4%	2%	3%	8%	1%	6%	13%	
Dick Schoof	3%	2%	3%	4%	1%	8%	4%	
Esther Ouwehand	2%	2%			4%			1%
Dilan Yesilgöz	2%	0%	1%	12%		1%	4%	
Iemand anders, namelijk:	2%	0%	2%	1%	3%	1%	1%	3%
Mirjam Bikker	2%	2%	0%	0%	1%	2%		
Frans Timmermans	2%	1%			11%	1%		1%
Jimmy Dijk	2%	1%	0%	0%	4%	0%		1%
Vincent Karremans	2%	1%		11%			2%	
Joost Eerdmans	2%	0%	1%	2%		0%	15%	1%
Geen van deze	22%	10%	16%	15%	9%	9%	15%	6%
n =	2305	316	325	260	250	216	115	93

1.3 Waardering op aspecten

Overzicht aspecten

Naast de vraag wie men de beste politicus van 2025 vond, legden we vijf deelaspecten voor:

Wie van onderstaande politici vond u in 2025 ...

- ... het meest betrouwbaar?
- ... het best begrijpen wat er leeft onder gewone mensen?
- ... de beste visie hebben op de ontwikkeling van Nederland?
- ... de minst goede politicus?

Steeds werden alle 28 politici uit de groslijst (zie ook 1.1) voorgelegd.

Henri Bontenbal (11%) en Rob Jetten (9%) scoren ongeveer gelijk op de vraag wie het meest betrouwbaar was. Geert Wilders wordt door de kiezers – net als in 2024 – het vaakst (14%) aangewezen als de politicus die het beste weet wat er speelt bij gewone mensen, maar ook het vaakst (19%) als de minst goede politicus (net meer stemmen dan Timmermans). Op beste visie scoort Jetten (met 14%) wederom het best.

Alles overziend komt Rob Jetten overtuigend als ‘Politicus van het jaar’ uit de bus, afgetekend op de hoofdvraag (wie was de politicus?), op twee van de drie deelaspecten (gedeeld) eerste en maar weinig mensen (4%) noemen hem de minst goede politicus.

Tabel 1.3: Politicus van het Jaar, op aspecten (politici met meer dan 2% op beste politicus)

	Beste politicus	Meest betrouwbaar	Weet wat er leeft	Beste visie voor NL	Minst goede politicus
Rob Jetten	20%	9%	7%	14%	4%
Henri Bontenbal	10%	11%	8%	7%	0%
Geert Wilders	7%	6%	14%	8%	19%
Lidewij de Vos	6%	3%	4%	6%	1%
Mona Keijzer	5%	4%	4%	3%	2%
Ingrid Coenradie	4%	2%	2%	1%	0%
Dick Schoof	3%	3%	1%	1%	2%
Esther Ouwehand	2%	3%	1%	2%	5%
Dilan Yesilgöz	2%	3%	1%	3%	10%
Mirjam Bikker	2%	4%	2%	1%	0%
Frans Timmermans	2%	4%	2%	5%	15%
Jimmy Dijk	2%	2%	8%	1%	2%
Vincent Karremans	2%	1%	1%	2%	0%
Joost Eerdmans	2%	2%	2%	3%	0%
Marjolein Faber	0%	0%	0%	0%	10%
Geen van deze	22%	13%	13%	13%	3%
Weet niet	0%	19%	19%	22%	12%

1.4 Kiezers over de top drie: Jetten, Bontenbal en Wilders

Jetten: 'verbindend' en 'positief'

Als we respondenten die Rob Jetten aanwijzen al beste politicus vragen 'Wat vond u dat Rob Jetten goed deed in 2025?' lijkt men superlatieven tekort te komen: verbindend (niet polariserend, niet op de man), positief, betrouwbaar, helder, duidelijk, idealistisch maar toch realistisch, slim, jong en fris zijn termen die veel gebruikt worden om hem te omschrijven. (Dit was een open vraag, mensen konden het in hun eigen woorden zeggen). Enkele citaten:

- *Maakt een evenwichtige en positieve indruk als kandidaat-premier. Hij probeert partijen met elkaar te verbinden in plaats van uit elkaar te drijven. En brengt fatsoen terug in de politiek. Dit is wat ons land nodig heeft, en ik hoop oprecht dat hij het kan waarmaken.*
- *Heeft in z'n eentje de campagne een positieve wending gegeven, knappe verkiezingswinst geboekt, goed programma gemaakt en prima campagne gevoerd, geloof in optimisme en positivisme teruggebracht (dat laatste met Bontenbal samen)*
- *Duidelijk en krachtige campagne. Direct toenadering gezocht met leeftijdsgenoot, die op dezelfde manier zijn idealen nastreeft.*
- *Goed verhaal, duidelijke standpunten met ook pijnlijke maar broodnodige keuzes*
- *Duidelijk zijn standpunten naar voren brengen. Geen conflict opzoeken, niet polariseren. luisteren naar anderen*

Zou nu D66 stemmen

- *Door een slimme campagne en veel zelfvertrouwen uit te stralen heeft hij de hele verkiezingen bepaald*
- *Frisse wind en oprecht, ik had liever Jesse Klaver nog gezien, maar ik heb wel vertrouwen in Rob Jetten.*
- *Goede positieve campagne voeren die een sterke inhoudelijke agenda aantrekkelijk heeft gemaakt voor een breed publiek*
- *Heel veel maar zijn statement om de Nederlandse vlag terug te claimen vond ik erg sterk. Niet alleen symbolisch maar ook verbindend*
- *Hij bleef verbinding zoeken en weg te blijven van polarisatie*
- *Hij won de verkiezingen met een positief verhaal. Hij vocht een formatie niet uit in de media maar in besloten kring met partijleiders. En hij gaf niet toe aan extreem rechts.*

Zou nu GL-PvdA stemmen

- *Hij laat zich goed zien. En hij komt zeer enthousiast, eerlijk en oprecht over. Hij loopt inmiddels wat langer mee en heeft zich ontwikkeld als een goede politicus.*
- *Proactief en welwillend om samen te werken*
- *Hij had een goed verhaal over hoe het in de toekomst met ons land moet gaan.*
- *Erg sterk in debating met zeer goede feitenkennis en voor iedereen begrijpelijke taal.*
- *Leiding nemen. Netjes blijven naar iedereen toe. Dingen goed verwoorden.*

Zou nu CDA stemmen

- *Slimste mens bijna gewonnen en een goede campagne neer gezet.*
- *Heeft zich erg goed ontwikkeld, van klungel tot premierskandidaat! Kan zaken goed verwoorden en komt integer over.*
- *Ik vond hem erg kordaat en vriendelijk overkomen.*

Zou nu VVD stemmen

- *Heeft zich echt goed omhoog gewerkt. Ben het bijna nooit met hem eens, maar vind het wel super knap!*

Zou nu JA21 stemmen

- *Positief, optimistisch, bereid verantwoordelijkheid te nemen, intelligent, bescheiden waar nodig, uitgesproken waar nodig, bereid tot compromissen, realistisch en idealistisch.*

Zou nu PvdD stemmen

- *Hij is degene die tijdens de campagne niet mee deed aan al die persoonlijke aanvallen op elkaar (de kleuterklas!!!), maar gaf het antwoord waarop de kiezer wachtte na al die negatieve beeldvorming (door de Tweede Kamer, de media, etc.) van de afgelopen jaren!! en wel dit antwoord : HET KAN WEL*

Zou nu SGP stemmen

- *Transformeerde naar een type Rutte politicus, geloofwaardige oplichter, waardoor hij de verkiezingen won en al zijn concurrenten aftroefde. Op voorhand was dit niet echt verwacht, zijn dogma's liet hij in de kledkamer achter en presenteerde zich als het redelijke alternatief (het D66 thema uit het verleden). Knap gedaan.*
- *Denk dat hij het meest heeft gezorgd voor een gezamenlijke en verbroederende toon vooral in vergelijking met de andere namen.*

Zwevende kiezer

Bontenbal: 'fatsoenlijk' en 'constructief'

Henri Bontenbal – vorig jaar samen met Geert Wilders gekozen als politicus van het jaar, nu tweede met 10 procent – krijgt van degenen die hem kozen typering die sterk lijken op die van Jetten, maar krijgt van sommigen (ook niet-CDA-kiezers) de eer redelijkheid, rust, compromis en samenwerking teruggebracht te hebben in de Nederlandse politiek. Natuurlijk wordt hij geassocieerd met 'fatsoen', maar termen als wil samenwerken, speelt geen spelletjes en betrouwbaar vallen evenzeer.

- *Een verademing tijdens de verkiezingscampagne voor de Tweede Kamerverkiezingen: rustig, fatsoenlijk en inhoudelijk sterk.*
- *Betrouwbaar, rustig, eerlijk, lijkt te willen bouwen aan een stabiele, betere toekomst*
- *De rust bewaren tijdens gesprekken. Hopelijk zorgt dit voor een nieuwe trend in de politiek (en daarbuiten)*
- *Gaat voor fatsoen, is flexibel, maar bewaakt wel den principes*
- *Hij heeft een goede campagne geleid, ondanks de uitglijder over onderwijs, daar kan ik me echt niet in vinden. Maar hij bleef altijd zoals hij zegt fatsoenlijk.*

Zou nu CDA stemmen

- *Betrouwbaar, goede uitstraling. Geen loze woorden om maar kiezers te trekken*
- *De rust in de politiek terugbrengen, zoekt verbinding*
- *Goede politicus maar helaas christelijk en ik hou niet van godsdiensten*

Zou nu VVD stemmen

- *Hij bracht redelijkheid, compromissen en samenwerking weer terug*
- *De positieve boodschap, rustig, geen bekvechten of zwartmaken. Geen twitter politiek.*

Zou nu D66 stemmen

- *Frisse ideeën, geen doorsnee politicus, staat voor zijn idealen*
- *Henri Bontenbal is er in geslaagd om het CDA weer op de politieke kaart te zetten. Hij gebruikte daarvoor geen grootspraak, maar redelijke argumenten en was streng tegen de lulkoek en de mannetjesmakerij.*

Zou nu GL-PvdA stemmen

- *Opbouwend, blijft bij onderwerp en gaat niet te keer tegen andere politici, dwingt respect af*
- *Positief, realistisch, verbindend en natuurlijk fatsoenlijk ;)*

Zou nu CU stemmen

Wilders: 'komt als enige echt op voor de Nederlanders'

Geert Wilders wordt door 7 procent gekozen als beste politicus en werd daarmee derde in de lijst. Vorig jaar was hij gedeeld tweede met 15 procent. Hij wordt vooral gekozen door PVV-kiezers en een enkele VVD- of JA21-kiezer.

Deze kiezers waarderen Wilders om zijn oprechtheid, zijn spreek- en debatvaardigheden, dat hij zegt wat hij denkt en – in hun ogen – als enige opkomt voor de Nederlanders. Uit de antwoorden op de vraag waarom men Wilders de beste politicus vindt, spreekt frustratie en boosheid: veel van deze kiezers kunnen niet begrijpen noch accepteren dat de PVV in 2023 de grootste werd maar Wilders geen premier mocht worden, net zoals ze het nu niet kunnen verkroppen dat de PVV – met evenveel zetels als D66 – buitenspel staat bij de formatie. Het tegenwerken en uitsluiten van de PVV en Wilders wordt door hen als ondemocratisch ervaren.

Zou nu PVV stemmen:

- *De enige die uit durft te spreken wat de meeste mensen denken.*
- *Enige leider die zaken/problemen benoemt. En hij heeft werkelijk zijn hele leven qua veiligheid gegeven voor dit land.*
- *Anti-asielbeleid. Hij kon niet anders dan opstappen, het is ronduit belachelijk dat nu hij 2de is geworden hij niet in de coalitie mag, klinkt alles behalve democratisch, het zijn daar net een stel kleuters in de tweede kamer, die lopen te prullen dat ze niet met die en niet met die samen willen werken, als de gewone burger dat op zijn werk zegt kunnen ze gaan, zonder gouden handdruk. D66/CDA maken de hele sociale zekerheid kapot. En halen nog meer asielzoekers Nederland in, daar kun je geen woningen tegen bouwen. Geen asiel is meer woningen, zo los je meer problemen tegelijk op.*
- *De beste debater, staat op voor de Nederlanders, normen en waarden, minder dwang vanuit Brussel, grenzen dicht, niet betalen voor asielzoekers uit buurlanden. Niet opgeven. Jammer dat hij in Den Haag totaal geen medewerking krijgt, terwijl Nederland daar beter van zou worden. Walgelijk dat de partij wordt buitengesloten, er is dus geen democratie in Nederland!*
- *Het heeft geen zin meer om dit uit te leggen! Als je evenveel zetels hebt als de winnaar wordt hij gewoon weggevaagd! Democratie???? Dacht het niet!*
- *Hij had minister president moeten worden. Maar dat is hem niet gegund door de kleuters van de overige partijen.*
- *Hij heeft het kabinet laten ploffen om zijn woord te houden maar niet in zijn eigen belang*
- *Hij laat weten waar hij voor staat. Hij wil het geld wat wij betalen aan belasting in ons steken ipv het buitenland of buitenlanders die nog nooit iets voor Nederland hebben gedaan*
- *Hij was de enige die zijn rug recht hield ondanks alle tegenwerking van zelfs de VVD en NSC.*
- *Hij wil de echte problemen aanpakken. Nu lijkt het erop dat ze weer op de oude voet (Rutte) wordt voortgeborduurd.*
- *Hij zegt wat anderen niet durven en hij heeft eigenlijk altijd gelijk*
- *Iedere politicus weet dat Geert Wilders de beste politicus is, ze zijn bang voor zijn goede ideeën en dat willen de meeste politicus niet. Daarom sluiten ze de PVV uit, en gaan lekker met elkaar praten en ruzie maken en ondertussen gebeurt er niets en gaat Nederland steeds verder de afgrond in.*
- *Staat op tegen immigratie en denkt eerst aan de echte Nederlanders*

Zou nu VVD stemmen:

- *Gehaaide debater, effectief op social media. Weet steeds weer de aandacht te trekken en de discussie in zijn frame te krijgen*

Zou nu JA21 stemmen:

- *Scherp van tong, geestig, spreekt uit wat het gros van NL ook vindt, spreekt duidelijke taal, standvastig*

Wilders ook ‘minst goede politicus’

Geert Wilders wordt beduidend vaker gekozen als ‘minst goede politicus’ (door 19%) dan als ‘beste politicus’ (7%). In 2024 werd hij nog door 11 procent als ‘minst goed’ bestempeld. Vooral kiezers van D66 (32%), CDA (31%), GL-PvdA (27%), maar ook van ChristenUnie (40%), DENK (39%), SP (39%) BBB (22%) en VVD (14%) wijzen Wilders vaak aan ‘minst goede politicus’.

Zo sterk als de frustratie van Wilders-fans is jegens (aanhangers van) partijen die de PVV ‘dwarszitten’, zo groot is ook de aversie van deze aanhangers richting Wilders. Het negatieve oordeel over Wilders is tweeledig: enerzijds de inhoud (de haat richting moslims en asielzoekers wordt afgewezen) en anderzijds het gegeven dat Wilders de kans had de daad bij het woord te voegen maar dat (in hun beleving) niet deed, maar wegliep. De ergernis over het ‘geen daden maar woorden’ van Wilders roept sterke emoties op: termen als ophitsend, opruien, haat zaaien, pluche klever, racist, fascist en antidemocratisch zijn niet zeldzaam.

- *Geert Wilders heeft echt niet begrepen wat de bedoeling is van een coalitie. speelregels naderhand aanpassen en dan drammen en weglopen als hij niet zijn zin krijgt. Als politicus dien je in Nederland te begrijpen wat democratie is; zijn eigen partij is op niveau nul als het gaat om de basis principes van democratie en dat is hoe hij Nederland ook wilt regeren.*
- *Alleen ophitsend, gaat hem om stemmen en niet om het land*

Zou nu D66 stemmen

- *Altijd maar schreeuwen en roepen en niks voor elkaar gekregen toen hij het kon laten zien.*
- *Alles doet hij fout, heeft nog niks bereikt*
- *De haat tegen moslims*

Zou nu CDA stemmen

- *Gevaarlijke populistische idioot die mensen problemen aanpraat die er niet zijn, voorstellen doet die tegen de grondwet ingaan en uitspraken doet die rechtsstaat ondermijnen.*
- *Deed niks goed, veel schreeuwen geen oplossing, pluche klever maakt alleen belastinggeld op, doet niks goeds voor Nederland. Opruiend en verdelend*
- *Haat zaaien. Behoorlijke mensen verdacht maken. De bevolking opzetten tegen democratisch genomen beslissingen. Een fascistische partij besturen. Kamerleden het hand boven het hoofd houden die AI inzetten om haat filmpjes op internet te maken. Behoorlijk bestuur van het land blokkeren. Mensen die hun werk doen schofferen en verdekt bedreigen. Moet ik doorgaan?*

Zou nu GL-PvdA stemmen

- *De manier hoe hij de media bespeelt*

Zou nu BBB stemmen

- *Schoppen en om het hardst roepen, de gelegenheid krijgen en vervolgens, als een klein kind die zijn zin niet krijgt, weglopen*
- *Gaat debat uit de weg (naar buiten toe) of drukt het de kop in (intern)*

Zou nu VVD stemmen

- *Alleen maar opruiend gedrag, racisme, extreem rechtse uitspraken, daar hou ik niet van*
- *Alles bij elkaar liegen, zorgen voor verdeling onder de mensen, discriminatie*

Zou nu SP stemmen

- *Eigenwijs en heeft de wil niet om samen te werken met andere partijen. Is te extreem rechts.*
- *Heeft alleen zijn haat geuit op de multiculturele samenleving, polariseert, haat gezaaid, en niks uitgevoerd voor de Nederlander*

Zou nu DENK stemmen

- *Fascist, nationalist, racist, Russische pop. Saboteert de Westerse en Nederlandse democratie constant. Zoekt altijd de confrontatie op en scoort goedkoop met ongefundeerde populisme.*

Zou nu Volt stemmen

- *Bij Geert Wilders is het: geen daden maar woorden. Altijd wijzen naar een ander maar zelf niks kunnen oplossen.*

Zweeft

Contactgegevens

Ipsos I&O

Zuiderval 70
7543 EZ Enschede
053 - 200 52 00

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 – 308 48 00

Amstelveenseweg 760
1081 JK Amsterdam
020 - 607 07 07

Ericssonstraat 2
5121 ML Rijen
020-607 07 07

